

Derfor ser jeg mig ikke i Stand til at medvirke til Gennemførelsen af Lovforslaget hverken i den foreliggende Skikkelse eller ændret paa den Maade, som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne anthæder, thi jeg tror ikke, Tiden til en Reform paa dette Omraade endnu er kommen.

Wiinblad: Efter det Foredrag, vi i dette Øjeblik hørte fra Ministerbordet, finder jeg ingen Grund til at komme dybt ind paa det foreliggende Lovforslag. Forslagets Skæbne er jo nu omtrent given, nemlig, at Lovforslaget ikke faar Fremgang. Jeg skal for øvrigt tillade mig at sige, at selv om den højtærede Minister vilde have stillet sig anbefalende over for dette Lovforslag, vilde jeg ikke desto mindre have haft store Betænkeligheder derved. Jeg er tilbøjelig til at tro, at Gennemførelsen af Lovforslaget, som det her foreligger, ikke vilde have været heldig. Over for Lovforslagets § 1 maa jeg maasse udtale den Anerkendelse, at det vilde være en stikkelig Reform, en Lav paa den bestaaende Ordning, som maasse var at regne for et Fremskridt, men det vilde dog kun have været et saa ringe Fremskridt, at det maasse ikke var det Arbejde værd, man skulde lægge ind i Sagen for at faa den gennemført. Af den højtærede Ministers Udtalelse fremgaar det jo nu, at man ikke tør paa-regne Støtte fra Regeringens Side, men som Lovforslaget foreligger her, kan man ogsaa sige, at det vil ikke skabe en saadan Stemning i Befolkningen, at det tør paa-regne at blive baaret oppe fra Befolkningens Side, fra deres Side, som skulde bære Reformen og Fremskridt frem. Jeg tror i det hele taget ikke, man lemper sig Fremskridt til, jeg er tilbøjelig til at tro, at naar man skal stille Reformkrav, Fordringer om ny Tilstande, saa skulle de, for at naa at komme frem, være af den Art, at de vække en Bevægelse i Befolkningen, saa at de bæres oppe af Befolkningens Ønsker og Befolkningens Trang, og i den Retning, tror jeg, har den højtærede Minister Ret, naar han siger, at det, der burde gennemføres, naar det endelig skulde ske noget paa dette Omraade, var det lovbungne borgerlige Ægteskab, saaledes som man har det i de fleste europæiske Lande, hvad ogsaa den ærede Ordfører selv omtalte. Den højtærede Minister sagde, at Tiden endnu ikke var moden til en saa stor Reform som Gennemførelsen af borgerligt Ægteskab. Hvad vil det nu sige, at Tiden ikke er moden? Det vil blot sige, at der ikke er en saa stærk Røst oppe i Befolkningen, en saa stærk Stemme oppe for at kræve et almindeligt borgerligt lovbungent Ægte-

skab, at man endnu fra Regeringen har hørt det. Det, der her er sket fra de ærede Forslagsstilleres Side, maa saa alene være dette, at de have forelagt et Forslag om almindeligt borgerligt Ægteskab for derigennem at skabe en Stemning i Befolkningen, for derigennem at vække det Krav og den Trang, som Regeringen saa nok til syvende og sidst vil tage Hensyn til. Min Stilling til § 1 er, som nævnt, den, at jeg deri kan se et ringe Fremskridt, men ikke nær et saadant, at jeg kan høre den nogen væsentlig Tilslutning, og jeg vil sige, at jeg meget vilde anbefale og meget ønske, at § 1 affattedes i Retning af Indførelse af lovbungent borgerligt Ægteskab, thi derved vilde man opnaa at skabe i alt Fald Lovforslaget nogle stærke Venner paa den ene Side, saaledes at Modstanden mod det fra den anden forhaabentlig vilde blive brudt, hvorimod det foreliggende Lovforslag absolut vil blive modtaget med Kølighed fra alle Sider. — Med Hensyn til Lovforslagets § 2 har jeg meget store Betænkeligheder, og jeg vilde meget beklage, om denne Paragraf nogen Sinde fik Lovkraft. Denne Paragraf vil nemlig komme til at dele Befolkningen i Klasser, komme til at skabe ny Klasseforstæle, og jeg tror ikke, at Præsterne ville kunne magte denne Opgave paa en retfærdig Maade. Jeg tror ikke, at nogen som helst Embedsstand, noget som helst Menneske i det hele taget, vil kunne med Rette sætte et retfærdigt Stel mellem Folt og sige: du hører til dem, der ere værdige, og du hører til dem, der ikke ere værdige. Præsterne ville her faa en Magt, som de ikke paa en retfærdig Maade vilde kunne hævde eller gennemføre. Det, der vil ske, naar Præsterne, som der staar i § 2, "ere berettigede til at nægte at foretage en hos dem begæret vielse", det, som Præsten vil lade sig bestemme af med Hensyn til Indgaælse af Ægteskab, vil som oftest være det, hvorledes han opfatter deres religiøse Sindelag, som søge Ægteskab. Han vil spørge, hvor ofte de gaa til Alters, hvor flittigt de besøge Gudstjenesten o. s. v., og han vil sige over, hvorvidt de bør have Vielse efter Antallet af Kirkebesøg og efter hele deres Forhold til Præsten og Religionen, i det hele anvende sit, Præstens, Stån. Dette vil jo medføre en vis Kirketvang, en vis Dvang i alt Fald for Ungdommen til hyppigt at besøge Kirken. Men dette vil dog ikke være en af de farligste Bevæggrunde, Præsten kunde have til at nægte Vielse. Det kunde jo nemlig ideelt og religiøst set være en hæderlig og god Bevæggrund, at Præsten, der staar som Kirkens Tjener, lod sig sin Handlemaade diktere af Dnsket om, at Folt